

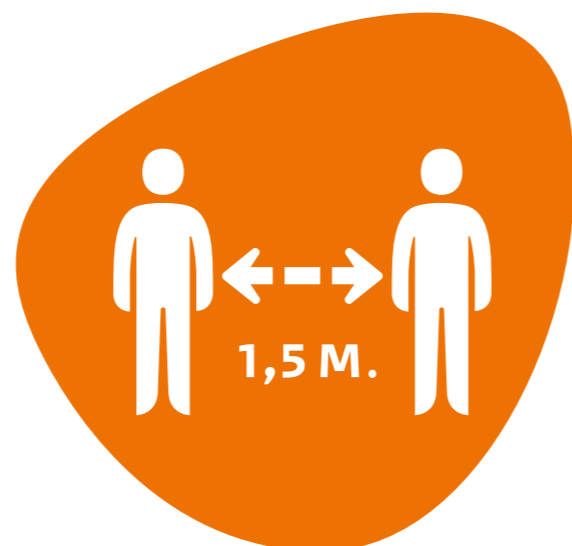
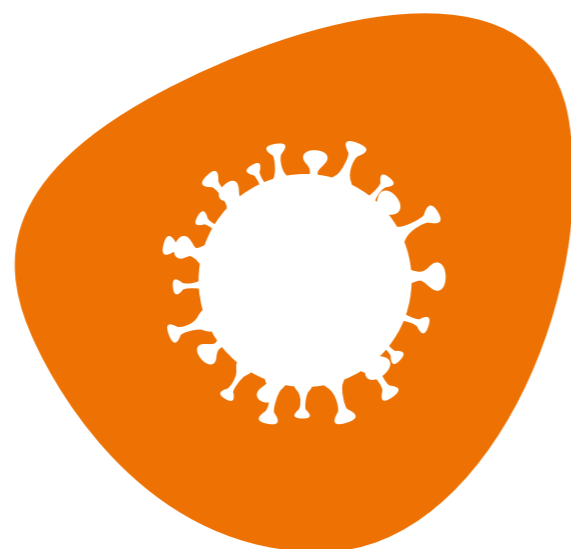

Jaarverslag 2020

Bibliotheek Montferland

Inhoudsopgave

Voorwoord directeur		
	"Soepel meebewegen in een crisisjaar"	5
Voorwoord voorzitter RvT		
	"Een bewogen jaar"	7
1 Over Bibliotheek Montferland		
1.1	De vestigingen in Didam en 's-Heerenberg	9
1.2	Organisatie	10
1.3	Collectie en informatiefunctie	11
1.4	Bibliotheekleden en -bezoekers	16
1.5	Lezen en leesbevordering	20
1.6	Basisvaardigheden en digitale vaardigheden	24
1.7	Persoonlijke ontwikkeling	26
1.8	Samenwerking	26
2 De bibliotheek en de coronacrisis		
	Schema impact coronamaatregelen	32
2.1	Begin van het jaar: 1 januari - 15 maart	34
2.2	Eerste lockdown: 16 maart - 10 mei	38
2.3	Opening met beperkingen: 11 mei - 4 november	42
2.4	Tweede lockdown: 5 november - 31 december	48
3 Over 2020...		
	Citaten	52

Het jaar 2020 zal de geschiedenis ingaan als een crisisjaar. Vanaf maart wordt het (openbare) leven bepaald door het Covid-19 virus. De beperkende maatregelen die vanuit de overheid opgelegd worden in deze coronacrisis hebben het bibliotheekwerk sterk beïnvloed. De dienstverlening is voor een bepaalde periode stil komen te vallen, daarna weer voor een deel gestart, weer stilgevallen enzovoort. In het overzicht op pagina 32-33 is goed te zien hoe die ontwikkeling was.

Bibliotheek Montferland heeft al het mogelijke gedaan om zo soepel mogelijk mee te bewegen. Vanaf het eerste moment dat het weer mogelijk was om te heropenen met een aangepaste dienstverlening, hebben we dit gedaan. De AfhaalBieb is een groot succes. Klanten geven hun voorkeur door en medewerkers zoeken passende materialen. Een zeer arbeidsintensieve dienstverlening, maar wel één die klanten zeer waarderen.

Voor de medewerkers betekende het afgelopen jaar dat ze continue mee moesten bewegen met de mogelijkheden die geboden werden. Ze hebben dat als team goed opgepakt.

Als laatste moet vermeld worden dat eind december de bibliotheek en Plavei de realisatieovereenkomst voor het plan Meulenvelden hebben ondertekend. Dit zal er in resulteren dat de Bibliotheek Didam eind 2021 gaat verhuizen naar de locatie Meulenvelden, gebouw Waverlo.

Zowel de herhuisvesting in Didam -en mogelijk ook die in 's-Heerenberg- en de doorlopende coronacrisis zullen het leven, maar ook het bibliotheekwerk in 2021 sterk beïnvloeden.

Eric van der Wal
Directeur/bestuurder Bibliotheek Montferland

Een

bewogen

jaar

Evenals andere sectoren in het Nederlands sociaal maatschappelijk leven heeft het bibliotheekwezen -en dus ook onze Bibliotheek Montferland- een bewogen jaar achter de rug. De Raad van Toezicht heeft grote bewondering voor de inzet en creativiteit van al onze professionele medewerkers en vrijwilligers. In dit verband mogen ook onze leden en scholen niet vergeten worden. Ook zij hebben soms op een andere wijze dan zij gewend waren, gebruik moeten maken van de bibliotheek.

Het einde van deze ongebruikelijke gang van zaken is nog niet in zicht. Bezien we echter de afgelopen periode dan heeft ook de Raad van Toezicht er alle vertrouwen in dat deze coronapandemie de dienstverlening er niet onder krijgt!

Compliment ook aan onze medewerkers en vrijwilligers dat de certificering van onze bibliotheek weer succesvol is verlopen.

In het verslagjaar 2020 kwam de Raad van Toezicht met de directeur/bestuurder en manager om de twee maanden in vergadering bijeen om de lopende zaken te bespreken, waarbij met name het overzicht van de financiële positie en voortgang herhuisvesting hoofdonderwerpen van overleg waren. In 2020 heeft er daarnaast, zoals gebruikelijk, twee keer overleg plaats gevonden met het Gemeentebestuur, in de persoon van de verantwoordelijk wethouder en zijn beleidsambtenaar. Hoofdonderwerpen waren onder andere de herhuisvesting in Didam en (op termijn) 's-Heerenberg, bezuinigingen, het Informatiepunt Digitale Overheid, het convenant met Vereniging Nederlandse Gemeenten en de certificering.

Voor wat de herhuisvesting Didam betreft is de kogel door de kerk. Met Plavei is een overeenkomst getekend, die ertoe leidt, dat ultimo 2021 de verhuizing naar Waverlo een feit wordt. In dit kader zal 2021 een uitdagend jaar worden voor met name onze medewerkers om die verhuizing tot een succes te maken.

Rest mij tenslotte om namens mijn medeleden van de Raad van Toezicht de medewerkers en vrijwilligers te bedanken voor hun inzet in 2020.

Chris van Pelt

Voorzitter Raad van Toezicht

jaar

1 - Over Bibliotheek Montferland

De bibliotheek is van ons allemaal. Het is een neutrale, onafhankelijke en veilige ruimte waar iedereen welkom is. Het is één van de weinige plekken waar bezoekers geen commerciële verplichting hebben. Je kunt er terecht als je een krant of tijdschrift wil lezen of boeken, tijdschriften of films wil lenen. Je kunt er studeren, werken en leren. Je bent welkom als je inspiratie zoekt, een vraag hebt of anderen wil ontmoeten. Met een vestiging in Didam en een vestiging in 's-Heerenberg is Bibliotheek Montferland de plaats in Montferland voor informatie, kennis, cultuur en leesplezier.

In 2020 is de fysieke bibliotheek door de coronamaatregelen minder goed bereikbaar. Online heeft de bibliotheek een divers aanbod. Hierdoor blijft het hele jaar lezen, leren en contact met elkaar mogelijk. De coronacrisis in 2020 benadrukt dat bibliotheken een belangrijke rol spelen in een vaardige samenleving.

1.1 De vestigingen in Didam en 's-Heerenberg

Faciliteiten

Normaal gesproken zijn de vestigingen in Didam en 's-Heerenberg open voor iedereen. Je hoeft geen lid te zijn van de bibliotheek om gebruik te maken van de wifi, werkplekken met én zonder computers, een kopieerapparaat en een printer. De dagelijkse kranten en nieuwste tijdschriften zijn te lezen aan de leestafels.

In overleg kunnen clubs en verenigingen terecht in beide vestigingen. Zo zijn er leeskringen, een handwerkclub, en de Studiekring50+. In samenwerking met Gemeente Montferland, Sociaal Team Preventie zijn er activiteiten zoals lezingen en het Kleurfeest voor peuters en kleuters.

De coronacrisis zet deze dienstverlening onder druk. De veiligheidsmaatregelen beperken de mogelijkheden voor bezoekers om vrij gebruik te maken van de faciliteiten.

Huisvesting in de nabije toekomst

Bibliotheek Didam gaat verhuizen naar Meulenvelden, locatie Waverlo. 2020 staat in het teken van overleggen en plannen voor deze verhuizing.

Eind 2020 worden de verhuisplannen voor Bibliotheek 's-Heerenberg steeds concreter. Er komt een onderzoek naar een mogelijke verhuizing naar de toekomstige brede school.

1.2 Organisatie

Personeel en vrijwilligers

Naast de directeur, 10 vaste medewerkers in de front en back office en een invalpool van Rijnbrink@Work, zijn er bij Bibliotheek Montferland zo'n 40 vrijwilligers actief. De vrijwilligers zetten zich in voor de voorleesmiddagen, de leesclubs van het DigiTaalhuis, de dienst Bibliotheek aan Huis en de activiteiten van SeniorWeb Montferland.

In 2020 moeten zowel personeel als vrijwilligers zich aanpassen aan de veranderende situatie door de coronacrisis. Dienstverlening wordt anders vormgegeven en activiteiten kunnen niet doorgaan of worden aangepast.

Er gaan twee vaste medewerkers met pensioen: in maart neemt Willy Brom afscheid en in mei heeft Marian Wigman haar laatste werkdag. Twee nieuwe medewerkers starten in april en één medewerker krijgt een invalcontract.

Tijdens de coronacrisis komen er nieuwe online scholingsmogelijkheden voor personeel. Ze kunnen online cursussen volgen bij de Bibliotheek Campus en via GoodHabit.

Vertrouwenspersoon

Sinds 1 maart 2020 heeft Bibliotheek Montferland een vertrouwenspersoon. Zijn belangrijkste taken zijn de opvang, begeleiding en advisering van medewerkers die in hun werk te maken hebben met ongewenste omgangs-

vormen. De vertrouwenspersoon stelt zich persoonlijk voor aan het personeel. In 2020 ontvangt hij geen meldingen.

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) van Bibliotheek Montferland houdt zich aan de regels van de Cultural Governance Code. Dat is een instrument voor goed bestuur en toezicht binnen de cultuursector. De RvT en de directeur/bestuurder komen zes keer per jaar bij elkaar en hebben daarnaast twee keer per jaar bestuurlijk overleg met de wethouder van cultuur van Gemeente Montferland.

Certificering

Na een uitgebreide audit in oktober is Bibliotheek Montferland in 2020 gecertificeerd voor vier jaar. De audit laat zien dat Bibliotheek Montferland inhoudelijk sterk is. De bibliotheek staat voor het versterken van de taalvaardigheid van burgers, het versterken van de taal- en leesvaardigheid van de jeugd en het terugdringen van laaggeletterdheid.

Raad van Toezicht 2020

Chris van Pelt (voorzitter)
Eric van der Wal (directeur/bestuurder)
Jos van den Ende
Corinne Hennekes
Jan Peters
Dick Willemse

1.3 Collectie en informatie-functie

In de bibliotheek

Bibliotheek Montferland maakt allerlei vormen van kennis beschikbaar voor gebruikers. De collectie is actueel en gevarieerd. Bij de opbouw van de collectie wordt gelet op de doelgroepen van de bibliotheek. De fysieke collectie omvat boeken, luisterboeken, dvd's, tijdschriften en kranten. Daarnaast hebben bibliotheekleden toegang tot het landelijk aanbod van materialen, waaronder ook cd's.

De presentatie in de bibliotheek loopt van BoekStart tot GrootLetterBoeken. Er is een plein met materialen voor kinderen die moeite hebben met lezen; het Makkelijk Lezen Plein. Het Taalpunt is voor iedereen die (beter) Nederlands wil lezen, spreken en schrijven. Een deel van de collectie voor volwassenen staat als wisselcollectie in de Stadtbücherei Emmerich am Rhein. Scholen maken gebruik van de Boekstart/BoekenPret pakketten, de themacollecties, vertelplaten en klassikaal lenen.

Bij landelijke acties krijgen bibliotheekleden en bezoekers extra's. Zo is er bij de actie Nederland Leest van 2020 voor volwassenen het gratis boek: *Het zwijgen van Maria Zachea* van Judith Koelemeijer. Tijdens de Kinderboekenweek krijgen bezoekers een voorleesgids met (voorlees)tips en boekentips voor kinderen van alle leeftijden.

COLLECTIE 2020

Materialen

Didam	33354
's-Heerenberg	19451
Totaal	52805

AfhaalBieb

Aantal tassen	933
---------------	-----

De lener met de 1000ste tas krijgt op 6 januari 2021 een cadeau.

Meest uitgeleende boeken (landelijk)

Jeugd
De waanzinnige boomhut van 91 verdiepingen, Andy Griffiths en Terry Denton

Volwassenen

De meeste mensen deugen, Rutger Bregman

Online collectie

Het online aanbod is beschikbaar voor leden van de bibliotheek én voor een groot deel ook voor niet-leden. Het bestaat uit digitale bronnen, e-books en online luisterboeken.

In de bibliotheek kan iedereen gebruik maken van de digitale bronnen. Dit zijn bijvoorbeeld voorleesfilmpjes, naslagwerken, kranten, informatieve sites en oefenprogramma's. De (meeste) digitale bronnen zijn voor leden van de bibliotheek ook thuis beschikbaar. In 2020 ontstaan veel digitale initiatieven waar iedereen van kan profiteren.

Via de online bibliotheek hebben bibliotheekleden toegang tot e-books en luisterboeken. Niet-leden kunnen via de VakantieBieb kennis maken met de online bibliotheek. In 2020 is er een speciaal aanbod in verband met de coronacrisis: de ThuisBieb. In 2020 lanceert de online Bibliotheek een nieuwe app waarin e-books en luisterboeken beiden staan: de online Bibliotheek. De oude app voor e-books en LuisterBieb-app vervallen.

Eind 2020 komt er daarnaast een TijdschriftenBiebapp; met die app kunnen bibliotheekleden gratis tijdschriften lezen. De TijdschriftenBieb is een tijdelijke pilot. De coronacrisis heeft invloed op het aanbod van de online Bibliotheek én op de hoeveelheid mensen die gebruik maken van de mogelijkheden.

DIGITALE COLLECTIE

Digitale bronnen

Aantal sessies

Landelijk	253576
Montferland	299

Landelijke pieken in gebruik

Algemeen	
Maart: Junior Einstein	11952
Maart: NBD Biblion Uitreksebank	10059
April: De Voorleeshoek	8439
In de bibliotheek	
Februari: Bereslim	6367
September: Bereslim	6134

Meest gebruikte bronnen Montferland

Jeugd	De Voorleeshoek
Volwassenen	Theorie.nl

Online accounts (voor lenen e-books en luisterboeken)

Aantal accounts

Landelijk totaal	266.179
waarvan actief	240.280
Montferland totaal	423
waarvan actief	392

E-books

Collectie

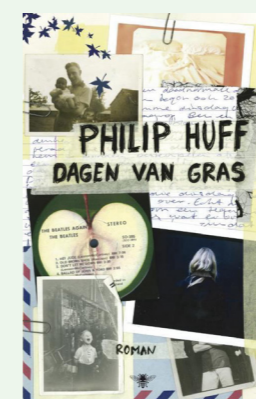
Aantal e-books	32.897
----------------	--------

Aantal geleende e-books

Landelijk	5.604.772
Leners met de meeste uitleningen	51-60 jaar
Montferland	8.333
Leners met de meeste uitleningen	61-70 jaar

Meest geleende e-books

Jeugd Landelijk	<i>Het grote misschien</i> , John Green
Jeugd Montferland	<i>Dagen van gras</i> , Philip Huff
Volwassenen Landelijk	<i>De meeste mensen deugen</i> , Rutger Bregman
Volwassenen Montferland	<i>Spanning in de lucht</i> , Sarah Morgan

DIGITALE COLLECTIE

Luisterboeken

Collectie	
Aantal luisterboeken	4.439
Aantal geleende luisterboeken	
Landelijk	571.625
Leners met de meeste uitleningen	51-60 jaar
Montferland	693
Leden met de meeste uitleningen	31-40 jaar

Meest geleende luisterboeken

Jeugd	<i>Geheim agent oma, Manon Sikkel</i>
Volwassenen	<i>De meeste mensen deugen, Rutger Bregman</i>

ThuisBieb (11 april – 1 juni)

Collectie	
Aantal e-books	100
Actieve gebruikers	
Landelijk	160.663
Montferland	195
Uitleningen	
Landelijk	923.372
Meest geleende e-books	
Jeugd	<i>Dolfje Weerwolfje 14: Een miniheks in het weerwolvenbos, Paul van Loon</i>
Volwassenen	<i>Rinkeldekink, Martine Bijl</i>

VakantieBieb (1 juli- 31 augustus)

Collectie	
Aantal e-books	77
Aantal luisterboeken	16
Actieve gebruikers	
Landelijk	112.000
Geen lid van de bibliotheek	58%
Montferland	196
Geen lid van de bibliotheek	56%
Uitleningen	
E-books	251.424
Luisterboeken	71.074
Meest geleende e-books	
Jeugd	<i>Fataal, Eva Burgers</i>
Volwassenen	<i>Het bloemenmeisje, Anya Niewierra</i>
Meest geleende luisterboeken	
Jeugd	<i>Floddertje, Annie M.G. Schmidt</i>
Volwassenen	<i>Het strandhuis, Suzanne Vermeer</i>
TijdschriftenBieb (vanaf november 2020)	
Collectie	
Aantal titels	16
Uitleningen	
Downloads november-december	923.372
Meest geleende titels	
Margriet	13.251
Story	11.955
Viva	7852

Informatiefunctie

In de bibliotheek kunnen bezoekers informatie krijgen over allerlei onderwerpen. Personeel is er altijd om te helpen, er zijn informatieborden en folderrekken. In 2020 is bijvoorbeeld veel aandacht voor de nieuwe donorwet. Iedereen met vragen of behoefte aan extra hulp kan terecht in de bibliotheek. Personeel beantwoordt vragen, er zijn folders en formulieren en op de website van de bibliotheek staat - naast informatie en filmpjes - een link naar de mogelijkheid om digitaal te oefenen met het invullen van het formulier. Vanaf maart komen (links naar) de coronamaatregelen in eenvoudige taal op de website. Bij de pagina van het DigiTaalhuis staat de informatie in meerdere talen. In de bibliotheek hangen posters met de maatregelen.

Eind 2020 is de low profile start van het Informatiepunt Digitale Overheid in Bibliotheek Didam. Bezoekers met vragen over de websites van de overheid kunnen daar terecht voor informatie en advies. Zes medewerkers volgen een training. De officiële opening staat gepland voor 2021, daarna komt er ook een Informatiepunt in Bibliotheek 's-Heerenberg.

BIBLIOTHEEKLEDEN

Leden	
Didam	4552
's-Heerenberg	2721
Totaal	7273

1.4 Bibliotheekleden en -bezoekers

Bibliotheekleden

De bibliotheek is voor iedereen toegankelijk. Wie materiaal wil lenen, moet wel lid zijn. Bibliotheek Montferland heeft drie soorten abonnementen. Tot 18 jaar is het lidmaatschap gratis. Volwassenen kunnen kiezen uit een jaarabonnement of een drie maanden abonnement. Met een bibliotheekabonnement heb je toegang tot de diensten van de online Bibliotheek. Een online abonnement is voor iedereen die alleen digitaal wil lenen. De landelijke bibliotheekservice Passend Lezen heeft abonnementen voor iedereen met een leesbeperking.

Bibliotheek Montferland is aangesloten bij Meedoen in Montferland. Via deze regeling van Gemeente Montferland kan een bibliotheekabonnement betaald worden. In het kader van BiebSearsch lenen leerlingen van het Liemers College met hun schoolpasje materialen bij de bibliotheek.

Leners met een geldig bibliotheekabonnement bij een andere Nederlandse bibliotheek kunnen ook materialen lenen in Didam en 's-Heerenberg.

Bibliotheek Montferland heeft een extra service voor leden die niet (meer) naar de bibliotheek kunnen komen; de Bibliotheek aan Huis. Vrijwilligers brengen boeken bij mensen thuis. In 2020 is de bibliotheek door de coronamaatregelen minder vrij toegankelijk. Sinds maart biedt Bibliotheek Montferland daarom een extra service aan al haar leden: de AfhaalBieb.

Bezoekers

Iedereen is welkom in de bibliotheek om te lezen, werken of anderen te ontmoeten. Bezoekers maken gebruik van de collectie en faciliteiten. Om een workshop, lezing of cursus te volgen, hoef je geen lid te zijn van de bibliotheek. In 2020 is de bibliotheek door de coronamaatregelen beperkt toegankelijk voor bibliotheekleden en -bezoekers.

Kennismaken met de bibliotheek

Binnen Bibliotheek Montferland zijn er speciale programma's om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk mensen vertrouwd raken met de bibliotheekcollectie en -activiteiten. Zo lenen vrijwel alle basisscholen uit de gemeente klassikaal boeken. Daarnaast zijn er educatieve programma's voor kinderen en jongeren (zie pagina 22-23). Brugklassen van Symbion en het Liemers College bezoeken aan het begin van het schooljaar de bibliotheek voor een (interactieve) introductie. Kinderen en volwassenen die lid worden van de bibliotheek krijgen een rondleiding en bibliotheektas met informatie.

Daarnaast zijn er gedurende het jaar activiteiten voor niet-leden. Normaal gesproken is dat in oktober bijvoorbeeld de Dag van de Ouderen. Deelnemers maken dan kennis met de Bibliotheek van Nu. Alle ouders van kinderen die in Montferland worden geboren, krijgen een bon om een gratis BoekStart-koffertje op te halen. In het koffertje zitten boekjes en flyers over het belang van (voor)lezen.

ONLINE KANALEN

Website

Digitale bezoeken	30.276
Paginaweergaven	66.823

Pieken in paginaweergaven in maart en oktober

Facebook

Volgers:	735
----------	-----

Pieken paginaweergaven in maart, mei en november

Instagram

Volgers	679
---------	-----

Twitter

Volgers	753
---------	-----

Online kanalen

Op de website www.bibliotheekmontferland.nl staat informatie over de bibliotheek, de collectie en activiteiten. Via 'MijnBibliotheek' kunnen leden zelf online zaken regelen. Iedere maand verschijnt de online nieuwsbrief. Daarnaast is de bibliotheek actief op Facebook, Twitter, Instagram en LinkedIn.

KLANTONDERZOEK (BiebPanel resultaten 2020)

Social Insights

Uit de analyse van social media berichten die een relatie hebben met de bibliotheek blijkt dat vooral vrouwen tussen de 45 en 54 online praten over de bibliotheek. Positief is: voorlezen, onderwijs, bijeenkomsten, samenwerkingen, mediawijsheid, (voorkomen) laaggeletterdheid, voorkomen eenzaamheid. Negatief is: afwijken van de norm (zoals het voorlezen door drag queens), problemen met de techniek (zoals bij het downloaden van e-books).

Deep dive: jongeren 18-30 jaar

Jongeren baseren hun beeld van bibliotheken vaak op herinneringen; ze zien bibliotheken als plekken van rust en inspiratie, voor henzelf is de bieb niet aantrekkelijk. Bibliotheken kunnen relevanter worden voor jongeren door: goedkopere abonnementen, flexibele abonnementen, ruimere openingstijden, ondersteuning bij het vinden van boeken, online boekentips, bredere collectie, sociale en educatieve activiteiten op een centrale plek.

Deep dive: de bibliotheek in coronatijd (eerste lockdown)

Leden zijn overwegend positief over de dienstverlening van de bibliotheek. Bibliotheken stellen zich flexibel op met boetes, er is alternatieve dienstverlening en de communicatie is goed. Jongeren maken vaker gebruik van het (veelal digitale) aanbod van de bibliotheek tijdens de sluiting. Leden missen inspiratie/snuffelen door de boeken, het sociale contact met anderen en de ontspanning. Ze geven aan online dienstverlening (met name het reserveren van boeken, lenen van e-books) ook in de toekomst te willen gebruiken.

Landelijk bezoekersonderzoek

Het onderzoek is gehouden onder bezoekers van 16 jaar en ouder die wél naar de bibliotheek komen, maar geen lid zijn. Redenen om geen lid te zijn: ze kopen liever boeken, ze hebben weinig tijd om te lezen, ze gebruiken de pas van iemand anders, ze lezen e-books via andere bronnen, het abonnement kost geld of ze hebben moeite met de uitleentermijn. De bezoekers zijn positief over de bibliotheek. De bibliotheek wordt vooral aanbevolen vanwege het grote aanbod, de fijne plek, de goede sfeer, aardige medewerkers of omdat het belangrijk is dat de bibliotheek bestaat. Kritische opmerkingen gaan over de kleinere vestigingen, beperkte collectie, drukte en openingstijden. Bezoekers associëren de bibliotheek met boeken, rust een fijne plek. Lager opgeleiden zijn het meest geïnteresseerd in formulierhulp, bezoekers over het algemeen in cursussen en werkplekken.

Social media analyse: bibliotheken en corona (1 februari tot en met 15 juni 2020) door bureau HIBOU

Er zijn drie pieken in de social media berichten van bibliotheken. Op 13 en 17 maart (sluiting bibliotheken), op 11 februari (door de constatering van de Raad van Cultuur dat er steeds meer bibliotheken verdwijnen doordat gemeenten minder investeren) en op 6 april (start ThuisBieb). Bibliotheken zijn vooral actief op Facebook en Instagram.

Er wordt veel gesproken over de bibliotheken in de periode van de analyse. Consumenten geven aan blij te zijn met de initiatieven en hier ook gebruik van te maken. Ouders met kinderen waarderen de LuisterBieb in het bijzonder. E-books worden vaak genoemd. Mensen geven aan de sluiting van bibliotheken jammer te vinden. Ze begrijpen het vaak ook niet; in bibliotheken is het goed mogelijk om afstand van elkaar te houden.

Podcastmonitor

Podcastluisteraars zijn vooral jongeren, studenten, hoogopgeleiden, mannen. Ze luisteren het meest naar podcasts over muziek. Bibliotheekleden hebben niet veel interesse in podcasts

“Dankzij de brede opzet, levert het nieuwe BiebPanel uniek en actueel inzicht in de meningen en wensen van eindgebruikers en niet-gebruikers. Inmiddels doen ruim 80 bibliotheken mee, verspreid over heel Nederland.”

Informatie over Onderzoeksplatform Het Nieuwe BiebPanel, website ProBiblio

Over Bibliotheek Montferland

WIN EEN STRANDLAKEN!

JE VAKANTIE

COMT MET

1.5 Lezen en leesbevordering

Kunnen lezen en schrijven is van essentieel belang. Het is de basis voor ontwikkelen van talenten. Als je plezier in lezen hebt, is je motivatie om te lezen groter. De bibliotheek bevordert daarom lezen én leesplezier. Er is een aanbod voor iedereen van jong tot oud.

BoekStart

BoekStart richt zich op kinderen van 0-4 jaar. Het moedigt ouders aan om hun kinderen zo vroeg mogelijk boeken én de bibliotheek te laten ontdekken. Onze BoekStartcoach Susan Willemsen is te vinden op de consultatiebureaus in 's-Heerenberg en Didam. Door de coronamaatregelen is dat in 2020 lastig. Daarom start ze met een BoekStartinloop in de bibliotheek. Nieuw in 2020 is daarnaast het programma Boekjes&Babbels.

BoekStart/Boekenpret

Peuter- en kleutergroepen kunnen aan de slag met BoekStart/Boekenpret projecten. Een peuter- of kleutergroep werkt dan met één titel. De begeleiders van de groep krijgen een handleiding, een map met ervaringen en suggesties en eventueel ondersteunend materiaal. Voor ieder kind is er een prentenboek. Samen met hun ouders gaan ze thuis aan de slag met het prentenboek én een speel- en ontdekboek. Er zijn in 2020 20 titels voor peuters en 29 titels voor kleuters.

Voorlezen

Bij veel jeugdactiviteiten in de bibliotheek zijn er voorleesmomenten. In 2020 is dat bijvoorbeeld tijdens de Kinderboekenweek. Daarnaast is het normaal gesproken iedere woensdagmiddag voorleesmiddag. Door de coronamaatregelen vallen er in 2020 veel van die voorleesmomenten weg. Het programma van de Nationale Voorleesdagen gaat wel door. De bibliotheek organiseert peuterbezoeken, er is een interactieve voorstelling en medewerkers van de bibliotheek lezen voor op verschillende locaties.

In Montferland zijn vrijwilligers van De VoorleesExpress actief. Ze gaan naar gezinnen om thuis voor te lezen en taal-spelletjes te doen. De bibliotheek ondersteunt de VoorleesExpress Montferland met trainingen van de educatiespecialist. Daarnaast geeft de educatiespecialist trainingen interactief voorlezen. In maart is ze bij Buitenkind.

Voorleeswedstrijden

Voor kinderen van groep 7 en 8 en de eerste klassen van het voortgezet onderwijs zijn er voorleeswedstrijden. In 2020 doen 11 leerlingen mee aan de voorronde van de Nationale Voorleeswedstrijd en 3 leerlingen van het Liemers College lezen voor bij Read2Me.

Leesvaardigheid

Kinderen maken kennis met de bibliotheek en het belang van lezen bij de educatieve programma's, het klassikaal lenen en introductieworkshops. Scholen kunnen gebruik maken van BoekStart/Boekenpret projecten, vertelplaten en

thema-collecties. In 2020 zijn er aanpassingen in verband met de coronamaatregelen.

Leesbevordering

De bibliotheek sluit aan bij de landelijke leesbevorderingsacties voor de jeugd zoals de Kinderboekenweek, Nederland Leest Junior en de Boekenweek voor Jongeren. Kinderen kunnen stemmen op hun lievelingsboeken bij de Nederlandse Kinderjury en jongeren kunnen stemmen bij de Jonge Jury. Bij alle activiteiten zorgt de bibliotheek voor informatie en begeleiding.

Ook volwassenen kunnen stemmen bij boekenprijzen zoals de NS Publieksprijs. De stemperiode valt in 2020 half in een sluitingsperiode in verband met de coronamaatregelen. Volwassenen die een AfhaalBiebtas bestellen, krijgen daarom de promotieboekjes van de NS Publieksprijs in hun tas. Landelijke leesbevorderingscampagnes voor volwassenen gaan in 2020 (in aangepaste vorm) door. Dit zijn bijvoorbeeld de Maand van de Geschiedenis, de Boekenweek en de Spannende Boeken Weken.

PROGRAMMA ONDERWIJS

Peuters: Nationale Voorleesdagen met *Moppereend* (januari)

Peuters bezoeken de bibliotheek tijdens de Nationale Voorleesdagen. Het prentenboek van het jaar staat centraal. In 2020 is dat *Moppereend* van Joyce Dunbar.

Groep 1 en 2: *Kikker en rat* (februari-maart)

Kleuters maken op speelse manier kennis met de bibliotheek. Uitgangspunt van het bezoek is het boek *Kikker en rat* van Max Velthuis.

Groep 3 – *Kond* (september)

Het programma is gebaseerd op het boek *Kond* van Kim Eberwijn. Leerlingen luisteren naar het verhaal, gaan in de bibliotheek op zoek naar *Kond* en maken opdrachten.

Groep 4: Schrijversbezoeken Kinderboekenweek (september, oktober)

Tijdens de Kinderboekenweek komen schrijvers en illustratoren naar de bibliotheek. Ze vertellen over hun werk en gaan met de kinderen in gesprek. In 2020 maken de leerlingen van groep 4 kennis met Alex de Wolf, Lotte Stegeman of Saskia Halfmouw. Door de coronamaatregelen is het programma voor sommige klassen in de bibliotheek en voor sommige klassen op de school zelf.

Groep 5: Speurneuzen (januari)

Leerlingen lossen een raadsel op in de bibliotheek. Ze leren hierdoor op een speelse manier materialen zoeken en ontdekken het verschil tussen leesboeken en informatieve boeken.

Groep 5 en 6: *Wiesneus* (maart – gaat niet door)

Dialectles op school met voor iedere leerling een tijdschrift in het Achterhoeks. Dit programma zou starten in 2020. Door de lockdown en maatregelen die daarna gelden, gaat het programma niet door.

Groep 5 en 6: *Scoor een Boek* (februari -april, start wel, maar eindfeest gaat niet door)

Leesbevorderingsproject dat voetbal en lezen aan elkaar koppelt. Leerlingen van 23 Achterhoekse basisscholen gaan met elkaar de strijd aan om zoveel mogelijk boeken te lezen. Bij de aftrap in februari komt een medewerker van de bibliotheek naar school. Ze geeft uitleg, laat een filmpje zien van Hidde Jurjus van De Graafschap en heeft boeken geselecteerd voor de leerlingen. In maart is er een nieuw filmpje van Hidde, maar door de lockdown komt de bibliotheek-medewerker niet naar school. Door de coronamaatregelen sluit dit project jammer genoeg niet af met de geplande sportdag bij De Graafschap in april.

Groep 6: *Escape game* (oorspronkelijk: oktober-november, maar verzet naar online programma 2021)

Leerlingen speuren in de bibliotheek naar een wachtwoord. Ze krijgen een iPad en maken opdrachten met betrekking tot mediawijsheid om zo achter het wachtwoord te komen.

Groep 7: Schrijversbezoeken Kinderboekenweek (september, oktober)

Tijdens de Kinderboekenweek komen schrijvers en illustratoren naar de bibliotheek. Ze vertellen over hun werk en gaan met de kinderen in gesprek. In 2020 maken de leerlingen van groep 7 kennis met Gideon Samson of Tineke Honingh. Door de coronamaatregelen is het programma voor sommige klassen in de bibliotheek en voor sommige klassen op de school zelf.

Groep 7 en 8: Nationale Voorleeswedstrijd (januari)

De Nationale Voorleeswedstrijd is een leesbevorderingsproject voor groep 7 en 8. Tijdens de kwartfinale in Montferland lezen 11 leerlingen van Montferlandse basisscholen voor.

Groep 8 *Nederland Leest Junior met Dwars door de storm* (oorspronkelijk november, maar verzet naar online programma 2021)

In november staat een programma over mediawijsheid in de planning. Het programma sluit aan op het thema 'familiegeschiedenis' van *Nederland Leest*. Het boek van *Nederland Leest Junior* staat centraal; *Dwars door de storm* van Martine Letterie en Karlijn Stoffels. Door de coronamaatregelen is dit programma verplaatst naar begin 2021. Het gaat door in digitale vorm.

Introductie brugklassen Liemers college en Symbion (september)

Leerlingen van de brugklassen van het Liemers College bezoeken de bibliotheek. Ze krijgen uitleg over hoe de bibliotheek werkt en spelen een *Escape Game*. In september krijgen groepen van het Symbion ook een introductie in de bibliotheek, ze kunnen gelijk materialen lenen. Na de introductie komen ze iedere drie weken naar de bibliotheek om klassikaal te lenen.

	Groepen	Leerlingen
Peuters	27	424
Groep 1&2	25	612
Groep 3	13	252
Groep 4&7 (Kinderboekenweek)	26	650
Groep 5 (speurneuzen)	14	301
Symbion	2	20
Liemers College	4	100

1.6 Basisvaardigheden en digitale vaardigheden

Ongeveer 2,5 miljoen Nederlanders hebben onvoldoende basisvaardigheden om volwaardig mee te doen in de samenleving. Het gaat daarbij om vaardigheden als taal en lezen, maar ook om digitale vaardigheden. De bibliotheek wil deze mensen helpen.

DigiTaalhuis met Taalpunt en Leesclub

Het DigiTaalhuis richt zich op de bestrijding van laaggeletterdheid. Het is een samenwerking van Gemeente Montferland, Welcom, Graafschap college en de bibliotheek. Het DigiTaalhuis Montferland maakt deel uit van het samenwerkingsverband Taalhuis Achterhoek. Aan het DigiTaalhuis zijn een Taalhuiscoördinator (van de bibliotheek) en een Taalhuisdocent (van het Graafschap College) verbonden. De Taalhuisdocent traint de vrijwilligers.

Binnen het DigiTaalhuis vormt de bibliotheek een centrale ontmoetings- en leerplek. In de vestigingen zijn duidelijk herkenbare Taalpunten met boeken en informatiefolders. Normaal gesproken ontmoeten vrijwilligers en deelnemers elkaar wekelijks in de Leesclub van de bibliotheek.

Schuldenproblematiek

Sinds 2018 werkt het DigiTaalhuis Montferland met de methode 'Voor 't zelfde geld' van Stichting Lezen & Schrijven. De Taalhuisdocent traint

vrijwilligers van Welcom.

Laagtaalvaardige ouders

De VoorleesExpress (via Welcom met ondersteuning van de bibliotheek) bereikt laagtaalvaardige ouders met kinderen van 2 tot 8 jaar. De Achterhoekse Bibliotheken hebben daarnaast sinds 2019 BoekStartcoaches. De coaches komen op het consultatiebureau en spreken daar met ouders. Door de coronamaatregelen staat het bezoek aan de consultatiebureaus onder druk. De BoekStartcoach van Montferland komt op alternatieve manieren in contact met de ouders.

Digitale vaardigheden

Digitale vaardigheden en informatievaardigheden zijn van groot belang om mee te kunnen doen in onze kennissamenleving. Bibliotheek Montferland ondersteunt mensen bij het verwerven van die vaardigheden. Digitale vaardigheden zijn verweven in het programma voor scholen, daarnaast is er een aanbod voor jong tot oud, leden en niet-leden.

Nieuw in 2020: Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

Eind 2020 is de low profile opening van het Informatiepunt Digitale Overheid in Bibliotheek Didam. Door de coronamaatregelen sluit de bibliotheek voor publiek. De aangeboden hulp wordt telefonisch voortgezet.

DIGITALE VAARDIGHEDEN

Peuters en kleuters

Tijdens de Media Ukkie Dagen staat opvoeden met digitale media centraal. Het programma richt zich op ouders met kinderen van 0-6 jaar.

Basisschool en voortgezet onderwijs

Kinderen van de basisscholen leren tijdens klassikale bezoeken materialen zoeken en vinden in de bibliotheek. Vooral bij de oudste kinderen spelen digitale vaardigheden daarbij een rol. Leerlingen van het voortgezet onderwijs maken kennis met de bibliotheek door middel van het spel BiebEscape. Ze zoeken online informatie om zo een quiz op te lossen.

Volwassenen

Bibliotheek Montferland is een SeniorWeb leercentrum. Leden en niet-leden kunnen in beide vestigingen terecht bij SeniorWeb voor digitale vragen. Normaal gesproken geeft SeniorWeb bij het Digitaal café eens in de maand een inleiding over een digitaal onderwerp. De coronamaatregelen hebben in 2020 gevolgen voor het aanbod van SeniorWeb.

Week van Lezen en Schrijven

Het DigiTaalhuis wil meer laaggeletterde volwassenen bereiken met Nederlands als moedertaal. SeniorWeb Montferland, Welcom en de bibliotheek bundelen daarom hun krachten. Tijdens de Week van Lezen en Schrijven in september zijn er allerlei activiteiten.

Cursussen en workshops

Bibliotheekleden en -bezoekers kunnen gratis meedoen aan de cursussen Klik&Tik en DigiSterker. Daarnaast biedt SeniorWeb Montferland betaalde cursussen aan. Bij Klik&Tik werken cursisten onder begeleiding in hun eigen tempo aan hun digitale vaardigheden. Ze leren omgaan met computer en internet. Bij DigiSterker leren deelnemers werken met hun DigiD en websites van de overheid. SeniorWeb geeft tabletcursussen en een cursus over Windows 10.

Individuele hulp

Bezoekers krijgen in de bibliotheek waar mogelijk hulp bij hun digitale vragen. Vaak kan een bibliotheekmedewerker al genoeg helpen. Als er meer tijd nodig is, wordt er een aparte afspraak gemaakt. De coronamaatregelen beperken het bezoek aan de bibliotheek. Waar mogelijk helpt SeniorWeb Montferland op afspraak. De hulp bij belastingaangifte die start in maart, wordt verspreid over het jaar voortgezet.

1.7 Persoonlijke ontwikkeling

De bibliotheek helpt mensen zich te ontwikkelen. Er zijn activiteiten voor jong en oud én ook online is er steeds meer mogelijk.

Werkzoeken2.0

Sinds 2018 is er in Bibliotheek Didam elke maand een netwerkbijeenkomst voor werkzoekenden: Walk&Talk. In 2020 start de bibliotheek daarnaast met workshops van JobOn. Het aanbod voor werkzoekenden gaat verder onder de naam 'Werkzoeken 2.0'. Door de coronamaatregelen is een deel van het aanbod in 2020 digitaal.

Lezingen

In 2019 start de lezingenreeks 'Verruim je blik'. De eerste maanden van 2020 gaan de lezingen door. Na maart 2020 stopt deze lezingenreeks (tijdelijk).

"We hebben al een lange tijd een goede samenwerking met Bibliotheek Montferland. Nu hebben we elkaar ook gevonden in het bereiken van ouderen die digitaal sterker willen worden. [...] Met deze samenwerking halen we drempels weg. Ouderen worden direct geholpen en niet van het kastje naar de muur verwezen."

Annelies Vruwink, sociaal werker bij Welcom over de samenwerking met de bibliotheek, SeniorWeb Montferland en huisartsen, artikel Gelders Bibliotheeknetwerk, 7 september 2020

Digitaal aanbod

In de loop van 2020 ontstaan er allerlei digitale initiatieven voor jong en oud.

1.8 Samenwerking

De bibliotheek werkt intensief samen met partijen binnen onderwijs, welzijn en cultuur. De samenwerking is binnen de gemeente, binnen de regio, landelijk en grensoverschrijdend.

Partner in Montferland

Bibliotheek Montferland maakt deel uit van het LEA (de Lokale Educatieve Agenda). Scholen kunnen bij de bibliotheek terecht voor advies over bijvoorbeeld schoolbibliotheken en sanering van collecties. Medewerkers van de bibliotheek geven workshops en lezen voor op locatie.

Voor verschillende projecten werkt Bibliotheek Montferland samen met Gemeente Montferland en Welcom; de

"Door elkaar op te zoeken zijn we beter op de hoogte van wat er net over de grens van ons eigen werkveld ook al gebeurt. Dat inspireert en zorgt voor synergie, want samen kunnen we meer dan ieder afzonderlijk."

Bart Timmers, huisarts bij Huisartsenpraktijk Timmers & de Roo over de samenwerking met de bibliotheek, SeniorWeb Montferland en Welcom, artikel Gelders Bibliotheeknetwerk, 7 september 2020

VoorleesExpress Montferland, de Week van Lezen en Schrijven, de Zomerschool en activiteiten in de bibliotheek zijn daar voorbeelden van. Een nieuwe samenwerking in 2020 is die tussen de bibliotheek, Welcom, SeniorWeb Montferland en huisartsen. Het accent ligt daarbij op digitale vaardigheden.

Meerdere keren per jaar is er een overleg voor het DigiTaalhuis. Hierin zijn de Gemeente Montferland, Bibliotheek Montferland, Welcom en het Graafschap College vertegenwoordigd. Waar nodig schuift een externe partij aan, zoals bijvoorbeeld Stichting Lezen en Schrijven. De bibliotheek en Welcom werken samen voor meerdere projecten van het DigiTaalhuis.

Samenwerking binnen Gelderland

De SAMBA-Bibliotheken (Achterhoekse Poort, Graafschap, Montferland, Oost-Achterhoek en West-Achterhoek) werken op meerdere gebieden samen. Zo valt het DigiTaalhuis Montferland binnen het Taalhuis Achterhoek. Het Taalhuis Achterhoek heeft een website en taalhuistelefoon. Voor de onderwijsprogramma's Scoor een Boek en Wiesneus werken de bibliotheken samen met Gelderse partners. Door de corona-

maatregelen gaan een aantal samenwerkingsprojecten in 2020 niet door; zo is voorlezen op de festivals Mânâna Mânâna en de Zwarte Cross niet mogelijk. Het project Digitaal Noaberschap loopt door de coronacrisis vertraging op.

Bibliotheek Montferland participeert in het Gelders netwerk van Openbare Bibliotheken: de Samenwerkende Gelderse Bibliotheken (SGB). De SGB werkt in een jaarprogramma diverse gezamenlijke initiatieven en projecten uit die in de lokale situatie toegepast worden. De Provinciale Ondersteunings Instelling (POI) Rijnbrink adviseert en ondersteunt Bibliotheek Montferland op diverse gebieden, zoals projecten, diensten en producten.

Landelijke organisaties

De Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) is er voor alle bibliotheken in Nederland. De vereniging behartigt de belangen van bibliotheken, geeft vorm aan goed werkgeverschap, en organiseert dialoog en kennisuitwisseling. De Koninklijke Bibliotheek (KB) ondersteunt lokale bibliotheken met diensten en programma's en versterkt de landelijke samenhang. De Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek (CPNB) is er voor alle bibliotheken en

boekhandels. Bekende campagnes van het CPNB zijn de Boekenweek, Kinderboekenweek, De Nationale Voorleesdagen, de Spannende Boeken Weken en de Boekenweek voor Jongeren. NBD Biblion levert producten en diensten aan bibliotheek en schoolbibliotheken. In 2020 neemt NBD Biblion een aantal taken van het CPNB over.

Samenwerking met Duitse instellingen

Al jaren zijn er goede contacten met culturele instellingen in de Duitse stad Emmerich. Zo heeft de bibliotheek een wisselcollectie met Nederlandse boeken. Om de twee jaar is er een grensoverschrijdende smokkelfietstocht. De volgende tocht is gepland voor september 2021.

LANDELIJKE SAMENWERKING

Digitale Inclusie

Sinds 2019 werken bibliotheken en acht uitvoeringsinstanties van de overheid samen om burgers te ondersteunen bij het omgaan met de digitale overheid. In de zogenaamde Manifestgroep zitten de Belastingdienst, het Centraal Administratie Kantoor (CAK), het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR), het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ), het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB), de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV). Deze partijen verwijzen mensen die moeite hebben met computers en internet door naar de bibliotheek.

Landelijk convenant bibliotheekwerk

In oktober ondertekenen 6 partijen het landelijk convenant bibliotheekwerk. Aan de bestuurlijke zijde zijn dit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het bibliotheekstelsel is vertegenwoordigd door de Koninklijke Bibliotheek (KB), de Samenwerkende Provinciale Ondersteuningsinstellingen Nederland (SPN) en de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB). Het convenant focust zich op drie grote maatschappelijke opgaven; een geletterde samenleving, participatie in de informatiesamenleving, en een leven lang ontwikkelen.

Manifest: Dichterbij door digitalisering

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) stellen een manifest samen over de digitale overheid. Beide partijen definiëren Digitale Inclusie als een grondrecht. De coronacrisis in 2020 laat zien dat digitalisering een flinke sprong vooruit maakt en dat het nieuwe eisen stelt aan overheid en burgers. De ambitie van de overheid en gemeenten is om burgers te helpen omgaan met de digitalisering. Bibliotheken spelen hierbij een rol. Denk aan de al bestaande dienstverlening via het DigiTaalhuis en de nieuwe initiatieven zoals het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO).

Merkstrategie en Netwerkagenda

De Provinciale Ondersteunings Instellingen (POI's), de Koninklijke Bibliotheek (KB) en Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) ontwikkelen de merkstrategie en stellen de netwerkagenda samen. In de merkstrategie worden vijf gemeenschappelijke pijlers beschreven. Bibliotheken zijn een ontmoetingsplek (1), ze hebben een fysieke en digitale collectie (2), ze bevorderen leesplezier/geletterdheid (3), ze bevorderen digitale inclusie (4) en stimuleren een leven lang ontwikkelen (5).

2 - De bibliotheek en de coronacrisis

Bibliotheek Montferland reageert op de coronamaatregelen met:

- extra aandacht voor de al bestaande mogelijkheid om materiaal vanuit huis te reserveren
- een extra service voor leners: de AfhaalBieb
- de mogelijkheid om reserveringen en bestellingen veilig op te halen
- extra aandacht voor de online collectie en online bronnen
- nieuwe online activiteiten
- telefonische spreekuren
- informatie over en hulp bij bijvoorbeeld de corona-app
- extra hulp bij belastingaangifte
- uitlenen van tablets
- alternatieven voor ontmoetingsfunctie (met name voor de leesclub van het DigiTaalhuis)

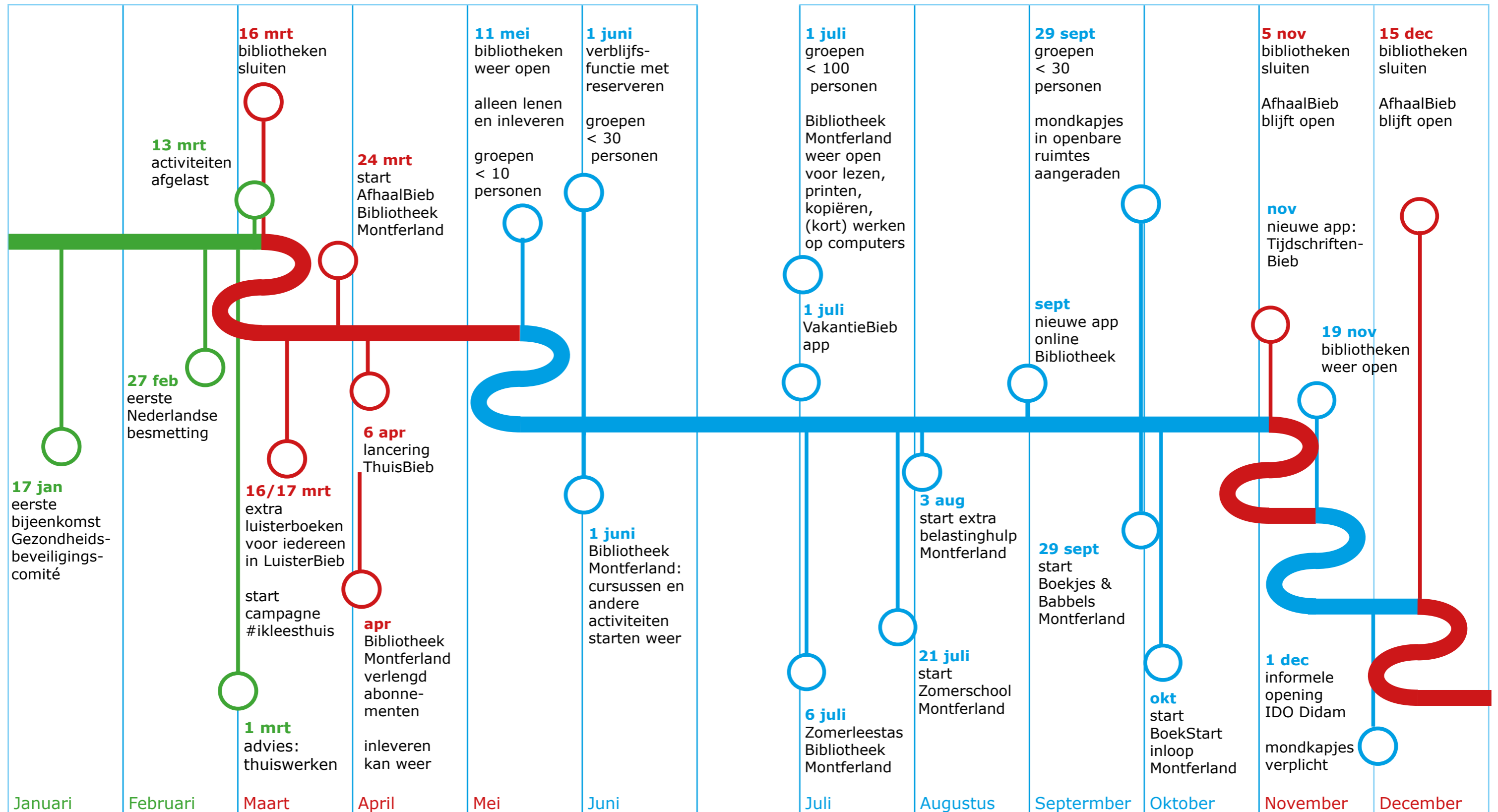
2020 staat in het teken van de coronacrisis. Bibliotheek Montferland sluit bij elkaar opgeteld drie maanden voor publiek. In het schema op de volgende pagina's staat een overzicht van de maatregelen, de belangrijkste activiteiten en diensten van de bibliotheek. Hierna volgt een beschrijving per periode.

- 2.1 **Begin van het jaar:**
1 januari - 15 maart
- 2.2 **Eerste lockdown:**
16 maart - 10 mei
- 2.3 **Opening met beperkingen:**
11 mei - 4 november
- 2.4 **Tweede lockdown:**
5 november - 31 december

Al heel snel na de eerste sluiting zijn er initiatieven om de dienstverlening in stand te houden. De AfhaalBieb van Bibliotheek Montferland is een succesvol voorbeeld: in minder dan één maand zijn al 400 tassen besteld.

De coronamaatregelen vragen flexibiliteit van personeel, vrijwilligers, klanten en bezoekers. Toenemende kennis over het virus, wisselende besmettingscijfers en veranderend beleid, zorgen steeds opnieuw voor aanpassingen.

Door de coronacrisis worden er minder fysieke materialen uitgeleend. Dit is bij alle bibliotheken te zien. Landelijk worden er 42 miljoen boeken uitgeleend (een daling van 25%). Daar staat tegenover dat de online diensten het in 2020 heel goed doen. Er worden 5,6 miljoen e-books en 2,6 miljoen luisterboeken uitgeleend (een groei van 44%). Via de extra service de ThuisBieb en de VakantieBieb komen daar online uitleningen bij (ThuisBieb 857.000, VakantieBieb 250.000).

2.1 Begin van het jaar: 1 januari – 15 maart

Coronamaatregelen

In januari en februari is de bibliotheek open zonder coronamaatregelen. De eerste berichten van besmettingen zijn dan al in het nieuws. Op 13 maart worden alle activiteiten afgelast. Op 16 maart sluit de bibliotheek – toch nog vrij onverwacht – haar deuren voor leden en bezoekers.

Personeel en vrijwilligers

Net voor de eerste lockdown gaat Willy Brom met pensioen. Ze werkte 45 jaar bij de bibliotheek. Bij het DigiTaalhuis komen 7 nieuwe vrijwilligers. Zij krijgen een training van de Taalhuisdocent.

Gebouw en -bezoekers

Het jaar start zoals alle andere jaren; iedereen is welkom in de bibliotheek. Er zijn dagelijks bezoekers die kranten en tijdschriften lezen, gebruik maken van de computers en printers, werken of studeren en materialen lenen en inleveren.

In februari worden in beide vestigingen nieuwe uitleenterminals geïnstalleerd door EastBridge. In het systeem zit een betaalfunctie. Hierdoor vervallen de oude betaalautomaten waar klanten boetes en abonnementen betaalden. Klanten moeten wennen aan het nieuwe uiterlijk en de mogelijkheden van de terminals. Niet iedereen heeft al gewerkt met de uitleenterminals als de bibliotheek sluit. Dit zorgt ervoor dat na de lockdown

meer hulp nodig is bij het uitlenen en verlengen van materialen, en betalen van boetes.

Lezen en leesbevordering

Tot de lockdown lopen programma's zoals gewoonlijk; iedere woensdagmiddag is bijvoorbeeld voorleesmiddag. Scholen komen in de bibliotheek voor klassikaal lenen en voor groepsbezoeken. In januari werken groepen 3 aan het programma 'Speurneuzen' en in februari gaan kleuters op reis met rat. In februari is de aftrap van een nieuw programma 'Scor een Boek'. Dat programma start met een les op scholen (zie pagina 22). Eind januari is in Bibliotheek Didam de kwartfinale van de Nationale Voorleeswedstrijd, in februari lezen 3 brugklassers voor bij Read2Me.

De BoekStartcoach van Bibliotheek Montferland is er voor ouders van kinderen van 0-4 jaar. Sinds 2019 komt de

BoekStartcoach op het consultatiebureau in 's-Heerenberg. Op 9 januari gaat ze voor het eerst naar het consultatiebureau in Didam. Daarna is ze daar – tot de lockdown – elke week.

Voorlezen aan peuters en kleuters staat centraal tijdens de Nationale Voorleesdagen van 22 januari t/m 1 februari. Het programma gaat over het prentenboek *Moppereend* van Joyce Dunbar.

Peuters en kleuters die lid worden van de bibliotheek krijgen een vingerpoppetje van Moppereend cadeau. Het duo Maan en Merlijn speelt in Didam en 's-Heerenberg de voorstelling Ozeboos. Er wordt voorgelezen in Waverlo en de peuters komen op bezoek in de bibliotheek. Ze luisteren naar het verhaal, zoeken naar de mopper-eendjes en kunnen het boek winnen met een kleurwedstrijd.

Voor volwassenen zijn er in deze periode twee leesbevorderingscampagnes; de Poëzieweek en de Boekenweek. In de Poëzieweek van 30 januari tot 5 februari krijgen bezoekers poëzieansichtkaarten cadeau. Van 7 t/m 15 maart is het Boekenweek met het thema 'Rebellen en dwarsdenkers'. Bezoekers van de bibliotheek kunnen een speciale boekenweektas met cadeautjes winnen als ze een kennisquiz over het thema van de Boekenweek invullen.

Basisvaardigheden en digitale vaardigheden

Het Digitaal café van SeniorWeb trekt elke maand enthousiaste deelnemers in Didam en 's-Heerenberg. In januari vertelt de specialist van SeniorWeb hen meer over internetbankieren, in februari staat Digitaal nalatenschap centraal.

In januari doet SeniorWeb Montferland

mee aan de computervraagdagen. Er is een inloop waar bezoekers (digitale) vragen kunnen stellen en meer kunnen leren over de cursussen en workshops van SeniorWeb. In Didam komen er 12 bezoekers, in 's-Heerenberg 23.

Eind januari is er in 's-Heerenberg de bijeenkomst 'Durf digitaal'. Huisarts Bart Timmers vertelt meer over online gezondheidszorg en bezoekers ontdekken het aanbod van SeniorWeb Montferland, Bibliotheek Montferland en Welcom. In de folder 'Durf digitaal' staat het gezamenlijke aanbod.

Het DigiTaalhuis Montferland start goed. In januari beginnen 7 nieuwe getrainde vrijwilligers. Met Welcom is er een overleg om zaken op elkaar af te stemmen. Zo gaat de Taalhuisdocent de intakes doen van de deelnemers bij de taalactiviteiten van Welcom. Hierdoor is duidelijker wat deelnemers willen leren en hoe ze het best geholpen kunnen worden. Door de lockdown in maart stoppen de fysieke activiteiten van het DigiTaalhuis. Via mail worden deelnemers en vrijwilligers op de hoogte gebracht van digitale mogelijkheden.

Twee specialisten helpen iedereen (leden en niet-leden) in de bibliotheek bij de belastingaangifte, aanvraag van huur- en/of zorgtoeslag. Deze service start begin maart en stopt door de lockdown van half maart.

Persoonlijke ontwikkeling

De lezingenreeks die in 2019 start, gaat begin 2020 zoals gepland door. In januari en februari zijn er lezingen van Frans Schaars over literatuur en muziek, Bert Botzen presenteert zijn boek *Vaar wel*, en Marc Roth van Roth Spark Travel spreekt over Noord-Korea. De lezingenreeks stopt door de lockdown in maart.

In januari spreekt Milou Aldering van uitzendbureau Olympia bij Walk&Talk in Bibliotheek Didam.

In Bibliotheek 's-Heerenberg ontmoet de Studiekring 50+ elkaar eens in de twee weken op vrijdagochtend. Er doen zo'n 13 mensen mee aan de Studiekring.

2.2 Eerste lockdown: 16 maart - 10 mei

Coronamaatregelen

16 maart sluiten beide vestigingen van Bibliotheek Montferland. De lockdown is oorspronkelijk tot 6 april. De regering verlengt deze periode eerst tot 28 april en daarna tot 10 mei. Op 25 maart worden alle bijeenkomsten verboden tot 1 juni.

Personeel en vrijwilligers

Personeel gaat – indien mogelijk – thuis aan de slag. Er worden extra werkzaamheden verricht, zoals het saneren van de collectie. Bij Bibliotheek Montferland start de AfhaalBieb, dit is een arbeidsintensieve service. Vrijwilligers stoppen met hun activiteiten zoals de leesclub van het DigiTaalhuis en voorlezen op woensdagmiddag. Waar mogelijk worden digitale alternatieven geboden.

"Bibliotheken vervullen essentiële taken, net als een supermarkt of bouwmarkt. Wij zorgen voor vrije toegang tot informatie en zijn een belangrijke ontmoetingsplek. Wij spelen een rol in het voorkomen dat kinderen een leerachterstand oplopen en dat mensen alleen maar naar hun scherm kijken. Die bijdrage kunnen wij nu niet leveren."

Ton van Vlimmeren directeur van de bibliotheken van Utrecht over het besluit in april dat de bibliotheken nog gesloten moeten blijven. Dagblad Trouw, 23 april

Gebouw en -bezoekers

Tijdens deze eerste lockdown worden alle activiteiten afgelast. Bezoek aan de bibliotheek is niet mogelijk.

Bibliotheekleden kunnen in het begin van de lockdown geen materialen lenen en inleveren. De bibliotheek verlengt alle uitleningen en er worden geen boetes in rekening gebracht. Als extra service aan alle leden van de bibliotheek worden de abonnementen met twee maanden verlengd.

De reserveringen die nog klaarstaan, kunnen al snel opgehaald worden. De eerste klant komt op 19 maart. Bibliotheek Montferland start daarnaast met de AfhaalBieb. Inleveren is dan ook weer mogelijk; er staan bakken klaar waar klanten zelf hun materialen inleggen. Het is niet duidelijk of het virus zich verspreid via objecten. Alle ingeleverde materialen gaan in quarantaine.

Lezen en leesbevordering

De AfhaalBieb start in Didam en 's-Heerenberg op 24 maart. Via de AfhaalBieb kunnen leden van Bibliotheek Montferland materiaal blijven lenen. Ze vullen online een formulier in of geven hun voorkeuren telefonisch door. Bibliotheekmedewerkers stellen een tas samen met meerdere boeken en/of dvd's aangepast aan de voorkeur van de klant.

Digitaal is er voor leden van alles mogelijk. Zo kunnen ze de online e-books en luisterboeken lenen. Via de LuisterBieb-app kunnen niet-leden een beperkt aantal luisterboeken lenen. Vanaf 13 maart wordt het aantal boeken waaruit niet-leden kunnen kiezen vergroot. In april lanceert de online Bibliotheek een nieuwe app: de ThuisBieb. Deze app is toegankelijk voor iedereen, je hoeft geen lid te zijn van de bibliotheek. Vanaf 6 april is de ThuisBieb beschikbaar voor iOS, vanaf 11 april voor Android. Op 1 juni gaat de ThuisBieb weer dicht.

De CPNB start de campagne #ikleesthuis. Bibliotheek Montferland sluit zich daarbij aan. Op de website staan links naar allerlei digitale initiatieven; podcasts, online cursussen, filmpjes, leuke apps en meer. In de loop van 2020 komen er steeds meer digitale mogelijkheden bij. Een voorbeeld daarvan is de Digitale Voorleestas ontwikkeld door Rijnbrink.

De Digitale Voorleestas start in april. Bij boeken die online te lezen of te bekijken zijn, hoort een werkblad met lees-, kijk- doe- en praatopdrachten. Regelmatig komen er nieuwe boeken bij. Via de website van Bibliotheek Montferland is de Digitale Voorleestas te bekijken.

Door de lockdown gaan activiteiten in de bibliotheek en geplande scholenbezoeken niet door. Het is bijvoorbeeld niet mogelijk naar de scholen te gaan voor het programma Wiesneus (zie pagina 22).

Basisvaardigheden en digitale vaardigheden

De activiteiten van SeniorWeb stoppen tijdelijk, een één-op-één cursus over Windows10 en de geplande workshop 'Slim op pad' van SeniorWeb gaan niet door. De cursussen Klik&Tik en DigiSterker in de bibliotheek worden uitgesteld. Deelnemers zijn in maart net begonnen aan een cursus DigiSterker in 's-Heerenberg. Deze cursus start later in het jaar opnieuw vanaf het begin.

Sommige vrijwilligers houden tijdens de lockdown contact met hun deelnemer via videobellen of berichten via Whatsapp, één vrijwilliger skypet met zijn groepje. De Taalhuiscoördinator stuurt deelnemers regelmatig een mail. In de mail staan links naar de coronamaatregelen in verschillende talen en mogelijkheden om

online te oefenen. Ook houden de Taal-huisdocent en de -coördinator telefonisch contact met de deelnemers. Een klein aantal deelnemers is tijdens de lockdown niet te bereiken; ze hebben geen mail of app en nemen hun telefoon niet op. Een aantal deelnemers heeft geen computer thuis; de bibliotheek leent tablets uit en helpt met een aanvraag bij Stichting Leergeld voor een computer voor de kinderen van een deelnemer.

Er is een landelijke webpagina van bibliotheken met informatie en digitale activiteiten voor laaggeletterden. De pagina is te bekijken via de website van Bibliotheek Montferland.

Persoonlijke ontwikkeling

Activiteiten worden afgelast; zo gaat het WOII-café dat gepland staat voor eind maart niet door. Ook lezingen van de lezingenreeks 'Verruim je blik' vervallen. Voor werkzoekenden komt er een online alternatief voor Walk&Talk; via de Leven-de Sollicitatiegids zijn er online bijeenkomsten.

Via SkillsTown kan iedereen (ook niet-leden) vanaf april online trainingen volgen. Deelnemers kunnen kiezen uit 28 trainingen zoals Beter thuiswerken, Digitale fotografie, Sporten en bewegen, Yoga en De iPad gebruiken.

2.3 Opening met beperkingen: 11 mei - 4 november

Coronamaatregelen

11 mei gaat de bibliotheek weer open. In mei en juni is de bibliotheek alleen open voor bibliotheekleden en er gelden strenge veiligheidsmaatregelen. Begin juli is de bibliotheek weer (beperkt) open voor iedereen. Vanaf oktober start de registratie van contactgegevens en gaat het personeel mondkapjes dragen. Eind oktober zijn mondkapjes ook verplicht voor bezoekers.

Personeel en vrijwilligers

Marian Wigman gaat op 20 mei met pensioen. Ze werkte bijna twintig jaar bij Bibliotheek Montferland. In april starten twee nieuwe medewerkers. Vrijwilligers starten weer met hun activiteiten zodra de coronamaatregelen dat toelaten. Zo komen de eerste vrijwilligers en deelnemers van de leesclub van het Taalhuis in juni bij elkaar. In september starten de voorleesmiddagen.

"De bibliotheek in coronatijd: je kunt er een boek halen en weer inleveren, dat is het. Een kopje koffie met een krantje is er niet bij en je kunt niet bij de computer of printer."

Montferland Journaal, 13 mei 2020

"De bibliotheek in Didam is na acht weken weer open en dat zullen ze weten. Op de eerste dag zijn er duizenden boeken ingeleverd en de – strak georganiseerde- drukte gaat vrolijk verder."

De Gelderlander, 13 mei 2020

Gebouw en -bezoekers

Begin mei kan de bibliotheek nog niet alle diensten aanbieden. Dit heeft te maken met de veiligheidsmaatregelen die de overheid treft. De bibliotheek is alleen open voor het lenen en terugbrengen van materialen. De leestafels en computerwerkplekken moeten gesloten blijven. Het aantal bezoekers is beperkt; bezoekers nemen een mandje mee bij de deur. Ze moeten in de bibliotheek een looproute volgen en afstand houden van elkaar. Bezoek aan de bibliotheek is zo kort en doelgericht mogelijk.

Na inname moeten de materialen quarantaine (eerst is dat 72 uur, vanaf 20 mei 36 uur). Om dit mogelijk te maken leent de bibliotheek tijdelijk winkelwagentjes en huurt daarna speciale kratten. Medewerkers dragen handschoenen. De uitleenterminals, mandjes en alle boeken, tijdschriftenmappen en dvd's worden gedesinfecteerd. De maatregelen zijn arbeidsintensief. Hierdoor

is tijdelijk de zaterdagopening met een eenmansbezetting niet mogelijk. Ook is Bibliotheek Didam in de week alleen 's middags open.

Begin juli is de bibliotheek weer open voor iedereen. Bibliotheek Didam gaat ook weer op de ochtenden open. Bezoekers kunnen vanaf juli weer meer doen; een krant of tijdschrift lezen, printen, kopiëren en op de computer werken is mogelijk. Wel moeten bezoekers hun bezoek kort en doelgericht houden.

Langzaam is steeds meer bekend over het virus. De materialen hoeven niet meer in quarantaine en ze worden ook niet één voor één schoongemaakt. Dit scheelt veel werk voor het personeel. Hierdoor kan in augustus de bibliotheek ook weer op zaterdag open.

Vanaf oktober worden de contactgegevens geregistreerd van bezoekers die gebruik maken van een computer, werkplek of leestafel. Mondkapjes zijn

nog niet verplicht, maar personeel draagt wel mondkapjes én bezoekers wordt gevraagd om ze ook te dragen. Eind oktober zijn mondkapjes verplicht voor iedereen vanaf 13 jaar.

Lezen en leesbevordering

Ook nu de bibliotheek weer open is, blijft de AfhaalBieb bestaan. Het is een extra service voor leden die bijvoorbeeld liever niet te lang in het gebouw zijn. Ook het extra online aanbod blijft; zo blijft de ThuisBieb app open tot 1 juni.

De leesbevorderingscampagnes tijdens de zomermaanden zijn zowel in de bibliotheek als online. Kinderen kunnen online een Zomerleestas aanvragen. In die tas zit een kleurplaat of leesbingo, en een Wuppie. Tijdens de Spannende

Boeken Weken maken volwassenen kans op een Spannende Boeken Weken strandlaken. Hiervoor vullen ze een rebus in, die ook via de website is te downloaden. In september is de Boekenweek voor Jongeren. Jongeren kunnen in de bibliotheek gratis het geschenkboek halen. In dat geschenkboek, *3Pak*, staan korte verhalen en een graphic novel.

De online Bibliotheek biedt voor leden en niet-leden van 1 juli tot 31 augustus de VakantieBieb. Dit is het achtste jaar dat deze app er is. In de app staan e-books in voor jong en oud, leden en niet-leden. Nieuw in 2020 is dat er ook luisterboeken in de app staan. In september is er een nieuwe app voor e-books en luisterboeken: de online Bibliotheek app. Eind september verdwijnen de LuisterBieb app en de e-books

"Wie digitaal vaardig is, vindt zijn weg wel met e-consulten en beeldbellen. Maar voor mensen die niet digitaal vaardig zijn, is dat een stuk lastiger. Als we nu niets doen, gaan zij juist nu meer achterstand oplopen. Want de fysieke toegankelijkheid zoals we die gewend waren, zal voorlopig niet meer voluit terugkomen. Wat mij betreft moeten we op een missie."

*Bart Timmers van Huisartsenpraktijk Timmers & de Roo:
Artikel Gelders Bibliotheeknetwerk, 7 september*

app. Het lezen van e-books via de computer, laptop of e-reader blijft hetzelfde.

Vanaf de lockdown in maart kan de BoekStartcoach niet naar de consultatiebureaus in Didam en 's-Heerenberg. In september start ze met een nieuwe activiteit in de bibliotheek: Boekjes&Babbels. Kinderen van 0-4 jaar en hun ouders komen samen naar de bibliotheek, ze luisteren naar een verhaal, krijgen boekentips en ontmoeten andere kinderen en ouders. In oktober start ze daarnaast met vragenuurtjes in de bibliotheek. Ouders worden via de consultatiebureaus doorverwezen.

In oktober gaan de activiteiten van de Kinderboekenweek aangepast door. Kinderen van groep 4 en 7 bezoeken de bibliotheek voor schrijversbezoeken. Sommige bezoeken zijn op de scholen zelf. Daarnaast zijn er twee feestmiddagen in de bibliotheek met plaats voor een beperkt aantal kinderen.

Kunstenares Ineke van Geemen geeft een creatieve workshop en er is een speurtocht door de bibliotheek. Twee leerlingen van het Liemers College helpen tijdens de middag als onderdeel van hun maatschappelijke stage.

Basisvaardigheden en digitale vaardigheden

De eerste activiteiten die hervat worden zijn de cursussen Klik&Tik en DigiSterker. Daarna starten ook de leesclubs van het DigiTaalhuis weer. Vanaf juni ontmoeten de vrijwilligers en deelnemers van de leesclub elkaar in Bibliotheek Didam. Ze werken in kleine groepjes en volgens de geldende coronamaatregelen. In september is de leesclub voor het eerst weer in Bibliotheek 's-Heerenberg. Deelnemers en vrijwilligers kunnen via een filmpje zien wat de regels zijn in de bibliotheek.

De vrijwilligers wisselen in september hun ervaringen uit en geven hun wensen voor de toekomst door. In dezelfde maand traint de Taalhuisdocent zes nieuwe vrijwilligers voor Welcom en de bibliotheek.

September staat in het teken van allerlei digitale activiteiten. In samenwerking met Welcom en SeniorWeb Montferland is er de DROOM-DURF-DOE week. In die week is er een digitale inloop voor iedereen die meer wil weten over de digitale activiteiten van de bibliotheek. SeniorWeb Montferland geeft een workshop 'Beeldbellen met WhatsApp'. In september start SeniorWeb Montferland ook weer met het Digitaal café. Deelnemers moeten zich nu van tevoren aanmelden. De specialisten geven een inleiding over online lezen, kijken en luisteren en over wandelen en

fietsen met je smartphone.

De hulp van de belastingspecialisten die in maart moest stoppen, wordt hervat in augustus. Iedereen die uitstel heeft gekregen van de belastingaangifte kan terecht in de bibliotheek.

In mei maken de bibliotheek, Welcom, SeniorWeb Montferland en Huisartsenpraktijk Timmers & de Roo een filmpje: Montferland Durft! In de coronacrisis is extra duidelijk hoe belangrijk het is om digitaal vaardig te zijn. De organisaties vertellen hoe zij kunnen helpen. Het filmpje wordt gedeeld via social media.

Persoonlijke ontwikkeling

Voor de Walk&Talk-activiteiten moeten deelnemers zich van tevoren aanmelden. De eerste Walk&Talk bijeenkomst na de lockdown is op 26 augustus met coach

Marja Blok. In oktober spreekt werkcoach Marjon Peet en in november Geert Teunissen van de NCD Academie. Vanaf november starten workshops van JobOn.

In juni is er een aangepaste Sjors Actief workshop over bibberbotjes. In de bibliotheek leren de deelnemende kinderen meer over bibberbotjes en tekenen ze het bibberbotje dat ze willen maken. Ze krijgen materialen mee om thuis een bibberbotje te maken.

In oktober is de Maand van de Geschiedenis met als thema Oost-West. In de bibliotheek is er een workshop voor een beperkt aantal deelnemers. Ze beschilderen matroesjka's onder leiding van kunstenaar Ineke van Geemen

Samenwerking

Van 21 juli – 13 augustus is de Zomerschool Montferland in Bibliotheek Didam. Voor het vierde jaar werken Gemeente Montferland, Welcom en de bibliotheek hiervoor samen. Kinderen van nieuwkomers en kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, leren en spelen samen. De Zomerschool is gratis voor kinderen van 6-12 jaar. Kinderen vanaf 12 jaar gaan één ochtend per week naar Welcom voor een eigen programma. Er komen 70 kinderen. Dit jaar is er voor het eerst verbinding gelegd met het speciaal onderwijs. Er zijn lessen voor het voortgezet onderwijs en er is een programma voor ouders.

2.4 Tweede lockdown: 5 november - 31 december

Coronamaatregelen

Vanaf donderdag 5 november sluit de bibliotheek, Van 19 november tot 14 december is de bibliotheek open met beperkingen. Vanaf 15 december is er weer een volledige lockdown. De motie van Klaver van november zorgt ervoor dat bibliotheken tijdens deze lockdown niet helemaal dicht hoeven.

Gebouw en -bezoekers

Tijdens de twee lockdowns in november en december is de bibliotheek aangepast open voor afhalen en inleveren. In de periode tussen de sluitingen gelden maatregelen; er mogen een beperkt aantal mensen naar binnen, iedereen draagt binnen een mondkapje, er zijn looproutes en er moet afstand gehouden worden. Bezoek is doelgericht en kort.

Motie Klaver, 4 november 2020
De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de nieuwe coronamaatregelen sociaal en economisch zwakkere mensen onevenredig zwaar treffen;

overwegende dat een sluiting van buurthuizen en bibliotheken vooral de meest kwetsbare mensen in de samenleving raakt, mensen met weinig middelen om andere activiteiten te ontplooiën, voor wie bibliotheken en buurthuizen belangrijke plekken voor sociaal contact en zelfontwikkeling zijn;

verzoekt de regering, om geen generieke sluiting van buurthuizen en bibliotheken door te voeren tijdens de coronacrisis,

en gaat over tot de orde van de dag.

Klaver

"Het sluiten van bibliotheken is een schande die elke politicus zich moet aanrekenen, degenen die de kaalslag veroorzaken en degenen die het laten gebeuren. Bibliotheken zijn, net als ziekenhuizen, vitale organen. Het is de enige plek waar iedereen gratis wijzer wordt. (...)

'Dankzij de bibliotheken' zegt Mohammed 'zijn wij zo intelligent in Nederland'. En Joost Janssens, de surveillant, vertelt hoe hier elke dag een wereld over de vloer komt, van daklozen tot professoren. Daarna kijken we samen naar de persconferentie. We zien hoe de premier de bibliotheken sluit, en niet eens de moeite neemt ze te noemen."

Column Toine Heijmans over de sluiting van bibliotheek, met interviews in Bibliotheek Tilburg, de Volkskrant, 6 november

Lezen en leesbevordering

Via de AfhaalBieb en reserveren worden materialen uitgeleend. Inleveren van materialen kan ook.

Aanvankelijk lijkt de bijeenkomst van Boekjes&Babbels in december door te kunnen gaan, maar de coronamaatregelen worden aangescherpt.

In november komt er via de online Bibliotheek een nieuwe app voor leden: de TijdschriftenBieb. De app is een pilot. Bibliotheekleden kunnen in de app kiezen uit 16 tijdschriften. Van die tijdschriften zijn de oudere nummers (tot het voorlaatste nummer) te lezen. Ze kunnen gestreamd of gedownload worden.

Tijdens de jaarlijkse campagne Nederland Leest van november staat het boek *Het zwijgen van Maria Zachea* van Judith Koelemeijer centraal. In de periode tussen de sluitingen kunnen bezoekers het boek gratis ophalen in Didam en 's-Heerenberg. Tijdens de lockdown is het boek te bestellen via de AfhaalBieb.

Het jaarlijkse bezoek van Sinterklaas gaat niet door. Kinderen kunnen meedoen aan een kleurwedstrijd. Twee kinderen winnen het nieuwste Sinterklaasboek van Mark Janssen.

Heeft u vragen over de overheid?

We helpen u verder in **de Bibliotheek**

- DigID
- Belastingen & toeslagen
- AOW
- Werk & uitkering
- Inburgering
- Rijbewijs
- Zorg
- Studiefinanciering
- Verkeersboetes

informatie punt
DIGITALE OVERHEID

de Bibliotheek
Montferland

Basisvaardigheden en digitale vaardigheden

1 december is de low profile opening van het Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) in Bibliotheek Didam. Het IDO is er voor iedereen die hulp nodig heeft met de websites van de overheid.

Activiteiten zoals de cursussen Klik&Tik en DigiSterker en het Digitaal café gaan niet door.

De vrijwilligers van het DigiTaalhuis werken met hun deelnemers één op één en verspreid over de week. Ook tijdens de lockdown in november gaat deze ondersteuning door; de taalonder-

steuning valt onder ondersteuning voor kwetsbare groepen. Bij de tweede lockdown in december worden vrijwilligers nog voorzichtiger. Veel van de vrijwilligers willen pas weer fysieke ondersteuning geven als de lockdown is opgeheven.

De Taalhuisdocent introduceert contracten voor de deelnemers. In die contracten worden deelnemers voor een jaar gekoppeld aan vrijwilligers. Bovendien staat in de contracten de leervraag van de deelnemers en de inhoud van de ondersteuning voor de vrijwilligers. De contracten gelden voor alle nieuwe deelnemers en vanaf de tussentake voor de actieve deelnemers.

Deelnemers van Welcom die nog niet bekend zijn bij het Taalhuis krijgen een intake met de Taalhuisdocent.

Persoonlijke ontwikkeling

Activiteiten gaan niet door. De online Bibliotheek kondigt een nieuw aanbod van online cursussen aan. Die cursussen zijn begin 2021 gratis voor alle leden van de bibliotheek.

GELUKKIG KUN
JE THUIS OOK
VEEL BELEVEN

“...”

3 - Over 2020...

Ook in het bewogen coronajaar waren er mooie momenten. Dit jaarverslag sluit daarom af met een aantal positieve citaten.

de bibliotheek...

Een klant over de bibliotheek:

Een tijdelijke collega over de bibliotheek:

“Ik heb genoten bij jullie. Een fijn team, professioneel met mooie persoonlijkheden. Vooral jullie liefde voor de medemens vind ik prachtig.”

“Dankjewel voor alle inzet van jullie kant om in dit coronajaar klaar te staan voor alle mensen. Ik vond het heerlijk om te lezen, een goede afleiding in deze gekke tijd. Ik wens jullie alle gezondheid toe en alle goeds voor 2021. Jullie zijn 'goud' waard!”

de AfhaalBieb...

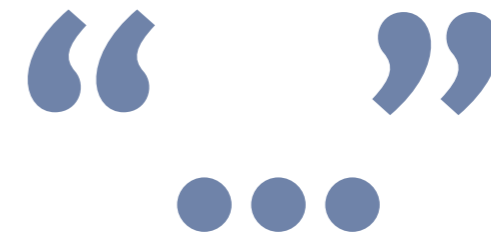
Een klant over de AfhaalBieb:

"Ik wilde jullie graag bedanken voor de enorm gave tassen die jullie klaar hebben gezet voor mijn kinderen in 's-Heerenberg. **Beide tassen zijn enthousiast uitgepakt en gelijk werd er gelezen.** Ik had dit nog nooit gedaan, die AfhaalBieb, maar echt superleuk en handig! Het zijn andere boeken dan dat ik uitgezocht zou hebben, maar vooral daarom juist zo leuk."

Een klant over de AfhaalBieb:

"We wilden jullie via deze mail bedanken voor de leuke selectie boeken, die wij afgelopen vrijdag hebben opgehaald. **Erg fijn en erg leuk dat het zo kan in deze tijd!** Onze complimenten!"

Over 2020...

Een klant over de AfhaalBieb:

"Dank weer voor de boekenwissel. **Wat geweldig dat jullie dit doen!** Ik lees de kleinkinderen voor op afstand (5 en 9 en twee van 10 jaar), dus twee verschillende shifts. Ik denk alleen, dat ik er de komende vijf jaar niet meer vanaf kom, zo leuk vinden ze het! Iedere avond gaan ze met het hele gezin luisteren voor het naar bed gaan."

Een klant over de AfhaalBieb:

"Het is iedere keer weer een cadeautje."

de sluiting...

Een klant over de sluiting:

"De boekentassen en de LuisterBoeken-app hebben ons erdoorheen gesleept!"

Bibliotheekmanager Petra Klop over de dag voor de sluiting in november, De Gelderlander, 5 november:

"Mensen zijn echt aan het hamsteren. Het is als bij een winkel, voor sommige mensen is dit een levensbehoefte. Je vindt het fijn om voor je lichaam eten te halen. Voor je geest moet je ook af en toe wat inslaan."

Over 2020...

Een klant over de sluiting, De Gelderlander 5 november:

"Lezen in een boek is altijd alsof je op reis gaat. Je bent even weg, je bent er even helemaal uit. Dat is een heel belangrijke functie van boeken lezen. Ik maak er gretig gebruik van."

Column Toine Heijmans, de Volkskrant 6 november:

"Boeken geven rust en troost (...) zeker voor al die mensen die nu thuis moeten zitten.' De bibliotheek is een mentale sportschool."

de cursussen...

Een cursist van Klik&Tik schrijft aan docent Petra Hanko:

"Vandaag heb ik op de Top 2000 gestemd.
Dat had ik nooit gedacht. *Het was me nooit gelukt
zonder de lessen die je hebt gegeven!*"

Over 2020...

“ ”
...

de Zomerschool...

Wethouder Ruth Mijnen over de Zomerschool, Montferland Journaal, 14 juli 2020:

“Juist nu, in coronatijd, gaan de deuren
wagenwijd open. *En dan is de bibliotheek,
waar je al ondergedompeld bent in taal,
de perfecte omgeving.*”

het DigiTaalhuis...

Taalhuiscoördinator Petra Frölich:

"Tijdens de lockdown hebben we gemerkt hoezeer deelnemers het DigiTaalhuis Montferland waarderen.

Het is voor hen dé manier om met Nederlanders in contact te komen en Nederlands te spreken.

Velen waren opgelucht toen ze hoorden dat ze weer bij ons terecht konden voor ondersteuning."

Een vrijwilliger van de leesclub van het DigiTaalhuis:

"Een deelneemster heeft veel telefonisch contact met haar moeder in Marokko en vertelt dan blijkbaar hoe blij ze is met de hulp vanuit het Taalhuis. Gisteren appte ze en vroeg ze of ik thuis was en of ze even iets mocht komen afgeven. *Ze kwam me een cadeautje brengen dat haar moeder speciaal voor mij had opgestuurd, omdat ze het zo fijn vindt dat wij helpen. Wat super lief hè?"*

Over 2020...

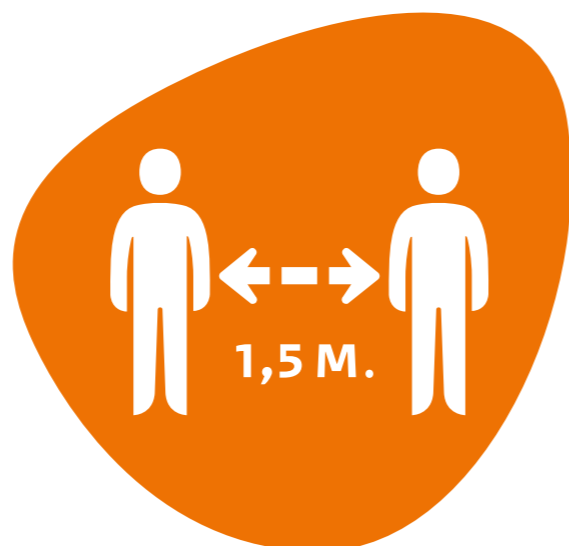
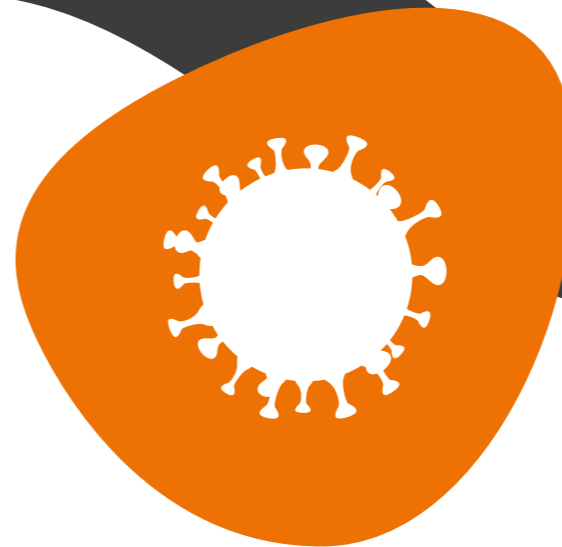
Herbert Blankestijn in zijn column over Durf Digitaal, Montferland Journaal 4 februari 2020:

"Gelukkig helpen clubs als Welcom, de bibliotheken en SeniorWeb (...). Zoals van de week iemand in de zaal zei: niet bang zijn, sommige mensen [die je daar tegenkomt] kunnen niks. *Durf daar dus heen te gaan, je bent in goed gezelschap.*"

Taalhuiscoördinator Petra Frölich over deelnemers bij de leesclub DigiTaalhuis:

"Een vader gaf tijdens een telefoongesprek aan dat hij zo dankbaar is dat zijn zoon en vrouw naar de leesclub kunnen komen. *Ze voelen zich er thuis en leren veel.* Door de persoonlijke aandacht van de vrijwilliger is de zoon nu enorm gemotiveerd om de taal te leren."

Bibliotheek Montferland

Bibliotheek Didam

Schoolstraat 22
6942 AJ Didam

Telefoon: 0316 - 221184

Bibliotheek 's-Heerenberg

Oudste Poortstraat 24
7041 AR 's-Heerenberg

Telefoon: 0314 - 667053

info@bibliotheekmontferland.nl
www.bibliotheekmontferland.nl

